

Scenariusz zajęć - WIELKANOC

Temat: Tradycje i zwyczaje Wielkanocy.

Cele:

- wyjaśnienie uczniom istoty Świąt Wielkanocnych,
- zapoznanie uczniów z „Legendą o białym baranku”,
- zapoznanie uczniów z symbolami Wielkanocy oraz ich znaczeniem,
- omówienie zwyczajów i tradycji związanych ze świętami,
- uświadomienie uczniom, co powinno się znaleźć na wielkanocnym stole.

Potrzebne materiały:

- tablica, kreda/pisak,
- ołówki/długopisy,
- kredki/pisaki,
- karty z obrazkami zawierającymi symbole Wielkanocy lub komputer i rzutnik/tablica multimedialna,
- gotowe karty pracy.

Uczestnicy: uczniowie klas 1-3 szkoły podstawowej

Czas trwania: 45 minut

Przebieg zajęć:

1. Dlaczego obchodzimy Wielkanoc? – wprowadzenie w temat zajęć.

Nauczyciel wita się z uczniami, a następnie wprowadza w temat zajęć i wyjaśnia uczniom istotę świąt, mówiąc: *„Witajcie. Dzisiaj porozmawiamy o niezwykle pięknych i radosnych świątach, które są przed nami. Święta Wielkanocne to dla chrześcijan, czyli osób wierzących najważniejsze święta w roku. Obchodzone są na pamiątkę zmartwychwstania Chrystusa, a więc zwycięstwa życia nad śmiercią. Dla osób wierzących Wielkanoc niesie nadzieję i radość. Święta Wielkanocne obchodzone są w pierwszą niedzielę po wiosennej pełni Księżyca, co oznacza, że są świętami ruchomymi (co roku mają inną datę)”*.

Wskazówka: Na początku zajęć można zapytać uczniów, jakie są ich uczucia związane z Wielkanocą? Czy dzieci lubią te święta?

2. Odczytanie bajki lub opowiadania świątecznego.

Wskazówka: Można skorzystać z „Bajki o pisankach” autorstwa Agnieszki Galicy (zał. 1.) lub z „Legendy o białym baranku” autorstwa Urszuli Pukały (zał. 2.). W tym scenariuszu skorzystamy z legendy.

Nauczyciel odczytuje dzieciom „Legendę o białym baranku”, a następnie rozmawia z uczniami o wierszyku. Można zadać uczniom następujące pytania:

- Jakie zwierzęta pojawiły się w wielkanocnym koszyku?
- Kto jeszcze gościł w koszyczku?
- Jaki kolor miały pisanki?
- O co pokłóciły się zwierzęta?

3. Symbole Wielkanocy – wykorzystanie kart z obrazkami.

Nauczyciel zwraca się do uczniów z pytaniem: *„Jakie znacie symbole Wielkanocy? Możecie odwołać się do tego, co usłyszeliście w legendzie o białym baranku”*. Uczniowie udzielają odpowiedzi, a następnie nauczyciel kolejno pokazuje dzieciom karty obrazkowe z poszczególnymi symbolami Wielkanocy oraz omawia ich znaczenie.

Wskazówka: Warto wcześniej przygotować sobie symbole Wielkanocy, np. drukując odpowiednie obrazki. Można także wyświetlać uczniom poszczególne symbole na rzutniku czy tablicy multimedialnej.

4. Zwyczaje związane ze świętami – rozmowa kierowana z uczniami.

Nauczyciel nawiązuje rozmowę z uczniami mającą na celu omówienie poszczególnych tradycji i zwyczajów związanych z Wielkanocą. Ważne, aby chętni uczniowie mieli możliwość podzielenia się zwyczajami, które są kultywowane w ich domach. Dobrze byłoby, gdyby podczas dyskusji zostały omówione następujące tradycje:

- wykonywanie palmy wielkanocnej na Niedzielę Palmową,
- przedświąteczne porządki i dekorowanie domu,
- wspólne pieczenie świątecznych ciast,
- przygotowywanie koszyczka ze święconką,
- ozdabianie jajek,
- śniadanie wielkanocne (zabawy wielkanocne, np. stukanie się pisankami),
- szukanie prezentów od zajączka,
- śmigus-dyngus.

5. Wielkanocny stół – odczytanie wiersza i wspólne „przygotowanie” wielkanocnego stołu.

Nauczyciel odczytuje uczniom wiersz „Wielkanocny stół” autorstwa Ewy Skarżyńskiej (zał. 3.), a następnie rysuje na tablicy stół i wspólnie z uczniami zapisuje, co powinno się na nim znaleźć. Warto komentować propozycje uczniów oraz uwzględnić, że na wielkanocnym stole, oprócz pokarmów ze święconki (m.in. jajek czy baranka symbolizującego zmartwychwstałego Chrystusa), powinny się znaleźć tradycyjne potrawy, takie jak barszcz biały lub żurek z kiełbasą, sałatki, pascha oraz świąteczne ciasta – mazurek, babka, sernik czy keks. Oczywiście wszystko zależy od regionu Polski i tradycji danej rodziny. Jako że Wielkanoc to święta radosne, stół może być udekorowany kwiatami (np. żonkilami czy tulipanami), baziemi lub zielonymi gałązkami bukszpanu.

6. Podsumowanie i zakończenie zajęć – wykorzystanie gotowych kart pracy.

Nauczyciel dziękuje uczniom za aktywność i udział w zajęciach. Na zakończenie rozdaje dzieciom wybrane przez siebie karty pracy z wielkanocnymi ćwiczeniami. Uczniowie wykonują zadania.

Lekcja/zajęcia powinny zakończyć się złożeniem sobie życzeń świątecznych.

Załącznik 1.

„Bajka o pisankach” Agnieszka Galica

Zniosła Kura cztery Jajka.

– Ko-ko-ko – zagadkała zadowolona – leżcie tu cichutko, to nikt was nie znajdzie – i poszła szukać ziarenek na podwórku.

Ale Jajka, jak to Jajka, myślały, że są mądrzejsze od kury, i zamiast leżeć cichutko, turlały się i postukiwały skorupkami, aż usłyszał je Kot.

– Miau – powiedział, przyglądając się Jajkom – cztery świeżutkie Jajka, będzie z was pyszna jajecznicza, miau!

– Nie, nie, nie! – trzęsły się ze strachu Jajka – nie chcemy skończyć na patelni. – Ale co robić, co robić? – postukiwały się skorupkami.

– Ja uciekam – zawołało pierwsze Jajko i poturlało się przed siebie – nie dam się usmażyć! A po chwili wróciło, wesoło podśpiewując: Jestem czerwone w czarne kropeczki, nikt nie robi jajeczniczy z takiej biedroneczki.

– Co się stało, co się stało? – dopytywały się pozostałe Jajka. – Pomalował mnie pędzelek kolorową farbą i teraz nie jestem już zwyczajnym Jajkiem, tylko wielkanocną pisanką.

– Drugie Jajko nie zastanawiało się długo, poturlało się tak szybko, jak umiało, by po chwili wrócić i zaśpiewać grubym głosem: To nie jajko tylko tygrys, nie rusz mnie, bo będę gryzł. I rzeczywiście, Jajko wyglądało jak pisankowy tygrys w żółto-czarne paski.

I ja też i ja też – wołało trzecie Jajko, turlając się wesoło.

– Ciekawe, co ono wymyśli? – zastanawiały się Jajko – Biedronka, Jajko – Tygrys i Jajko – Jako?

I wtedy właśnie wróciło trzecie, całe zieloniutkie, śmiejąc się i popiskując. Jestem żabka, każdy to wie, czy ktoś zieloną żabkę zje?

– Nie! – Jajko – Biedronka, Jajko – Tygrys i Jajko – Żabka były z siebie bardzo zadowolone. Tylko czwarte leżało i trzęsło się ze strachu.

– Pośpiesz się – mówiły kolorowe Pisanki do czwartego Jajka – bo będzie za późno.

I właśnie wtedy nadszedł Kot.

– Czy ja dobrze widzę? Zostało tylko jedno Jajko? – mrucał niezadowolony – trudno, zrobię jajecznicę tylko z jednego Jajka – i pomaszerował do kuchni po patelnię.

Czwarte Jajko trzęsło się ze strachu tak bardzo, że aż zaczęła pękać na nim skorupka.

– Ojej, ojej, ratunku! – wołały przestraszone Pisanki – teraz już na pewno zrobi z ciebie jajecznicę.

– Trach, trach, trach – pękała skorupka na czwartym Jajku, aż pękła na drobne kawałki i... wyszedł z niej malutki, puszysty, żółty kurczaczek. Otrzepał piórka, pokręcił główką i wytrzeszczył czarne oczka, przyglądając się kolorowym pisankom. Po chwili podreptał w kierunku cukrowego Baranka, popiskując cichutko: Wielkanocna bajka – wyklułem się z jajka. Już cukrowy Baranek czeka na mnie od rana. A w świątecznym koszyku jest pisanek bez liku.

Załącznik 2.

„Legenda o białym baranku” Urszula Pukała

Posłuchajcie tylko ile było krzyku,

gdy się pokłóciły zwierzęta w koszyku.

Malutkie kurczątko, bielutki baranek,

Brązowy zajaczek i kilka pisanek.

Żółciutki kurczaczek macha skrzydełkami,

jestem najpiękniejszy, żółty jak salami.

Mam czerwony dziobek i czerwone nóżki,

falujące piórka tak jak u kaczuszki.

Co ty opowiadasz – dziwi się baranek,

jestem cały z cukru, mam cukrową mamę.

Dzieci na mój widok bardzo się radują

i z mojego grzbietu cukier oblizują.

Brązowy zajaczek śmieje się wesoło,

jestem z czekolady – opowiada wkoło.

Właśnie mnie najbardziej uwielbiają dzieci,

już na sam mój widok dzieciom ślinka leci.

Dlaczego tak głośno kłóć się zwierzątka,

dziwi się pisanka zielona jak łąka.

Dziwią się pisanki żółte i czerwone,

brązowe, różowe, szare, posrebrzone.

Załącznik 3.

„Wielkanocny stół” Ewa Skarżyńska

Nasz stół wielkanocny
haftowany w kwiaty.
W borówkowej zieleni
listeczków skrzydlatych
lukrowana baba
rozpycha się na nim,
a przy babie –
mazurek w owoce przybrany.
Palmy – pachną jak łąka
w samym środku lata.
Siada mama przy stole,
a przy mamie tata.
I my.
Wiosna na nas
zza firanek zerka,
a pstrokate pisanki
chcą tańczyć oberka.
Wpuścimy wiosnę.
Niech słońcem
zabłyśnie nad stołem
w wielkanocne świętowanie
jak wiosna wesołe.